

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності	052 Політологія
Тип і назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Політологія»
Курс, семестр	IV курс, VII семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4 Загальна кількість годин – 120, із яких: лекцій – 16 год., семінарських занять – 24 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова (-и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Факультет обліку та фінансів, кафедра політології, історії і філософії
Контактні дані розробника (-ів)	Викладач: Приходько Сергій, к. політ. н., доцент, доцент кафедри політології, історії і філософії Контакти: ауд. 458, навчальний корпус № 4 e-mail: serhii.prykhodko@pdau.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/prihodko-sergiymikolayovich

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Вибіркова фахова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, які передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми: «Загальна теорія політики», «Історія і теорія політичних партій», «Політичний аналіз і прогнозування».
Компетентності	<i>Загальні:</i> ЗК01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК06. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК09. Здатність приймати обґрунтовані рішення та працювати в команді. ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань, діяти політично й соціально відповідально та свідомо. <i>Спеціальні (предметні, фахові):</i> СК04. Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності. СК07. Здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у

	<p>професійній діяльності.</p> <p>СК08. Здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.</p> <p>СК10. Спроможність професійно виконувати політико-організаційні, експертні, дорадчі та консультативні функції на національному та міжнародному ринку праці.</p>
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>РН05. Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.</p> <p>РН09. Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.</p> <p>РН15. Конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.</p> <p>РН16. Презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобам масової інформації, експертам з інших галузей знань.</p>
<p align="center">РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)</p>	
<p>ОК сприяє набуттю комплексу соціальних навичок (soft skills), важливих для сучасного фахівця: критичне мислення і аналіз, толерантність, організація командної роботи, вміння проводити переговори та вирішувати конфлікти, вміння ставити та досягати поставлених цілей, управляти часом, цілеспрямованість, презентаційні навички, навички публічного виступу, ефективної комунікації, стресостійкість, креативність</p>	
<p align="center">МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</p>	
<p>Формування системного бачення та розуміння сутності процесу планування і проведення передвиборчої кампанії, отримання комплексу знань про функціонування суб'єктів електоральних змагань, сутності процесу стратегічного планування передвиборчої кампанії, поглиблення наявних (здобутих шляхом самоосвіти) практичних навичок роботи.</p>	
<p align="center">ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</p>	
<p>Тема 1. Вибори як інститут представницької демократії.</p> <p>Тема 2. Виборча кампанія.</p> <p>Тема 3. Стратегія та тактика виборчої кампанії.</p> <p>Тема 4. Організаційно-підготовчий етап виборчої кампанії.</p> <p>Тема 5. Технології роботи з виборцями.</p> <p>Тема 6. Інформаційно-аналітичне забезпечення виборчого процесу.</p> <p>Тема 7. Виборча програма.</p> <p>Тема 8. Виборча реклама.</p> <p>Тема 9. Практичні зразки виборчих кампаній..</p>	
<p align="center">МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ</p>	
<p>Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, творчий, проблемно-пошуковий, створення ситуації новизни навчального матеріалу, використання життєвого досвіду, метод мозкового штурму, проектування професійних ситуацій; використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання.</p>	
<p align="center">ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ</p>	
<p>Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання</p>	<p>Наведені у Додатку до силабусу</p>
<p align="center">ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ</p>	

<p>- ЩОДО термінів виконання та перескладання</p>	<p>Усі завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлений термін; роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчий бал (-30%). Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин із дозволу деканату. Повторне проходження контрольного заходу із навчальної дисципліни для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною</p>
<p>- ЩОДО академічної доброчесності</p>	<p>Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.</p>
<p>- ЩОДО відвідування занять</p>	<p>Відвідування лекційних і семінарських занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача</p>
<p>- ЩОДО зарахування результатів неформальної / інформальної освіти</p>	<p>На здобувачів вищої освіти поширюється право на визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах (Prometheus, Coursera, ВУМ online, EdEra тощо). Особливості неформального / інформального навчання та процедури перезарахування їх як освітнього компонента або його частини регламентовані «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету»</p>
<p>- ЩОДО оскарження результатів оцінювання</p>	<p>Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Порядок оскарження результатів оцінювання здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті».</p>

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Бебик В. М. Менеджмент виборчої кампанії: ресурси, технології, маркетинг : навч.-метод. посіб. Київ : МАУП, 2001. 216 с.
2. Виборчий Кодекс. Науково-практичний коментар. Київ : Професіонал. 2020. 800 с.
3. Ключковський Ю.Б. Принципи виборчого права: доктринальне розуміння, стан, перспективи законодавчої реалізації в Україні. Київ : ВАІТЕ, 2018. 908 с.
4. Кочубей Л. Виборчі технології. Київ : Український центр політичного менеджменту, 2008. 332 с.
5. Нестерович В.Ф. Виборче право України : підручник. Київ : Ліра-К, 2017. 504 с.
6. Політичні технології в сучасних владних процесах : навчальний посібник / В. Ф. Смолянук, С. С. Бульбенюк, Ю. М. Манелюк. Київ : КНЕУ, 2021. 328 с.
7. Таран В. Вибори в смартфоні. Практичний посібник. Київ : Брайт Букс, 2021. 211 с.

Допоміжні

1. Бахметьев А. Особливості використання політичних технологій на президентських та

- парламентських виборах 2019 р. *Політикус: науковий журнал*. 2021. Вип. 6. С. 7-12.
2. Василевська Т. Виборча кампанія та цінності й настанови депутатської етики: досвід західних демократій. *Наукові записки ІПЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України*. 2018. Вип. 50. С. 301-317.
  3. Денисенко В. Політики не брешуть. 10 законів взаємодії політиків і виборців. Київ : Наш Формат, 2020. 296 с.
  4. Кочубей Л. Проблеми дослідження електорального простору. *Політичний менеджмент*. 2005. №2. С. 45-58.
  5. Онищенко О. О. Тенденції та критерії впровадження виборчих технологій в Україні. *Актуальні проблеми політики*. 2020. Вип. 66. С. 17-22.
  6. Нестерович В. Виборча кампанія: Словник сленгових термінів і виразів. Київ : Ліра-К, 2020. 648 с.
  7. Остаточний звіт за результатами спостереження Громадської мережі Опора на місцевих виборах-2020. Загальна редакція Ольга Айвазовська. Київ, 2021. 140 с.
  8. Чубатенко О. М. Особливості виборчих технологій в Україні. *Політикус: науковий журнал*. 2020. Вип. 3. С. 90-94.
  9. Mokhonchuk B., Romaniuk P. Towards a Legal Framework That Protects Freedom of Expression in Electoral Processes. *Baltic Journal of European Studies*. 2019. Vol. 9, No. 3 (28). P. 43-62.
  10. Slinko T., Uvarova O. Freedom of Expression in Ukraine: (Non)sustainable Constitutional Tradition. *Baltic Journal of European Studies*. 2019. Vol. 9, No. 3 (28). P. 25-42.

Інформаційні ресурси

1. Асоціація виборчих органів країн Центральної та Східної Європи. URL: <http://www.aceeeo.org>
2. Бюро з демократичних інститутів і прав людини (БДІПЛ). URL: <http://www.osce.org/odihr>
3. Громадська мережа «Опора». URL: <https://www.oporaua.org/>
4. Європейська мережа організацій по спостереженню за виборами. URL: <http://enemo.eu.91>
5. Комітет Виборців України. URL: <http://www.cvu.org.ua/>
6. Міжнародний фонд виборчих систем. URL: <http://www.ifes.org>
7. Стандарти Ради Європи щодо виборів. URL: <https://www.coe.int/en/web/portal/elections/reference-standards>

**Реквізити
затвердження**

Затверджено на засіданні кафедри політології, історії та філософії
протокол від 20.01.2025 р. № 10.

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти				Разом
	Опитування на семінарських заняттях	Розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи	Реферат	
Тема 1. Вибори як інститут представницької демократії.	5		2		7
Тема 2. Виборча кампанія.	5		2		7
Тема 3. Стратегія та тактика виборчої кампанії	10 (5+5)		2		12
Тема 4. Організаційно-підготовчий етап виборчої кампанії.	5		2		7
Тема 5. Технології роботи з виборцями	5		2		7
Тема 6. Інформаційно-аналітичне забезпечення виборчого процесу.	10 (5+5)		2		12
Тема 7. Виборча програма.	5		2		7
Тема 8. Виборча реклама	5		2		7
Тема 9. Практичні зразки виборчих кампаній	10 (5+5)		2		34
Разом	60	10	18	12	100

Шкала та критерії оцінювання

Шкала та критерії оцінювання опитування на семінарських заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	здобувач вищої освіти ґрунтовно і послідовно викладає вивчений навчальний матеріал, виявляє повне розуміння його змісту; обґрунтовує власні думки; демонструє на високому рівні здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології; наводить необхідні приклади, аргументує їх; активно бере участь у дискусіях, диспутах, виявляє ініціативу; демонструє на високому рівні базові знання проблем політичного лідерства;
4	здобувач вищої освіти ґрунтовно і послідовно викладає вивчений навчальний матеріал, виявляє належне розуміння його змісту, але припускається незначних помилок, які самостійно виправляє після зауважень викладача; демонструє на належному рівні здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології; наводить необхідні приклади, аргументує їх; бере участь у дискусіях; виявляє ініціативу; демонструє на достатньому рівні базові знання проблем політичного лідерства;

3	здобувач вищої освіти виявляє знання і розуміння тематики навчальної дисципліни, викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко і переконливо обґрунтовує власні думки; пов'язує теоретичний матеріал з практичними вміннями з допомогою викладача; участь у дискусіях, диспутах бере не охоче, не виявляє ініціативу; демонструє на середньому рівні базові знання принципів здійснення влади та публічної політики, проблем політичного лідерства;
2	здобувач вищої освіти під час відповіді демонструє елементарний рівень засвоєння навчального матеріалу, викладає його непослідовно і невпевнено, допускається значних принципових помилок у викладенні фактів, що спотворюють їх зміст, досить фрагментарно відтворює основні категорії з дисципліни; аналіз публічної політики здійснюється на поверхневому рівні;
1	здобувач вищої освіти не виявляє знань більшої частини навчального матеріалу, допускає суттєві помилки, що можуть спотворювати зміст питань; не вміє глибоко і переконливо обґрунтовувати власні думки і відчуває труднощі під час добору прикладів та поєднання теорії з практичними навичками; демонструє на низькому рівні базові знання проблем політичного лідерства.
0	відповідь відсутня

Шкала та критерії оцінювання розв'язування тестів

Кількість балів	Критерії оцінювання
Кожна правильна відповідь – 0,5 бали	
9-10	Продемонстрований високий рівень формування компетентностей та досягнення програмних результатів навчання
7-8	Продемонстрований достатній рівень формування компетентностей та досягнення програмних результатів навчання
5-6	Продемонстрований задовільний рівень формування компетентностей та досягнення програмних результатів навчання
3-4	Продемонстрований низький рівень формування компетентностей та досягнення програмних результатів навчання
0-2	Продемонстрований незадовільний рівень формування компетентностей та досягнення програмних результатів навчання

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Завдання самостійної роботи з теми виконані відповідно до методичних рекомендацій у повному обсязі з демонструванням уміння застосовувати необхідну інформацію, знання, методи та інструменти для організації результативної та ефективної освітньої діяльності; здобувач вищої освіти застосовує творче мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем в навчальній діяльності для реалізації програмних результатів навчання, демонструє здатність навчатись.
1	Завдання самостійної роботи виконані частково, або мають неточності чи незначні помилки з частковим демонструванням уміння застосовувати необхідну інформацію, знання, методи та інструменти для організації результативної та ефективної освітньої діяльності; здобувач вищої освіти не застосовує творче мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем в навчальній діяльності.
0	Завдання самостійної роботи не виконані, або виконані повністю неправильно.

Шкала та критерії оцінювання написання реферату

Кількість балів	Критерії оцінювання
10-12	виконані всі вимоги до написання і захисту реферату; визначена проблема й обґрунтована її актуальність; зроблений аналіз різних поглядів на проблему науковців; сформульовані чіткі завдання дослідження; логічно викладена власна позиція; зміст реферату відповідає темі, що розкрита повністю; сформульовані висновки відповідно до завдань; витриманий обсяг реферату; дотримані вимоги до зовнішнього оформлення; дані правильні відповіді на додаткові питання; вибудовує свою діяльність на базі принципів професійної етики та персональної відповідальності з дотриманням принципу автономної та якісної роботи щодо поставлених завдань і взятих обов'язків, академічної доброчесності, в процесі доповіді демонструє на високому рівні сформовані навички ділової комунікації, професійної етики
7-9	виконані всі вимоги до написання і захисту реферату; визначена проблема й обґрунтована її актуальність; зроблений аналіз різних поглядів на проблему науковців; сформульовані чіткі завдання дослідження; логічно викладена власна позиція; зміст реферату відповідає темі, що розкрита повністю; сформульовані висновки відповідно до завдань; витриманий обсяг реферату; дотримані вимоги до зовнішнього оформлення; відповіді на додаткові питання не повні; вибудовує свою діяльність на базі принципів професійної етики та персональної відповідальності з дотриманням принципу автономної та якісної роботи щодо поставлених завдань і взятих обов'язків, академічної доброчесності, в процесі доповіді демонструє на достатньому рівні сформовані навички ділової комунікації, професійної етики
3-6	основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені деякі недоліки; не обґрунтовано актуальність проблеми, висновки не чіткі; наявні певні неточності у викладенні матеріалу; вимоги щодо оформлення реферату дотримані; на додаткові питання дані неповні відповіді; здобувач вищої освіти в процесі доповіді демонструє на середньому рівні сформовані навички ділової комунікації, професійної етики.
1-2	є істотні відступи від вимог до реферування, зокрема: тема розкрита лише частково; допущені фактичні помилки в змісті реферату або при відповіді на додаткові питання; висновки відсутні; здобувач вищої освіти в процесі доповіді не розкриває повно тему реферату, не вибудовує свою діяльність на базі принципів професійної етики та персональної відповідальності; демонструє на низькому рівні сформовані навички ділової комунікації, професійної етики
0	реферативна робота не виконана